

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Ivetou Postulkovou ve věci

žalobce: **O. P.**, narozen dne X, občan X
pobytem na území republiky X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který vrátil žalobci žádost o dočasnou ochranu ze dne 6. 1. 2026 č. j. OAM-0001108/DO-2026 pro nepřijatelnost,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil žalobci dne 6. 1. 2026 jako nepřijatelnou jeho žádost o dočasnou ochranu, evidovanou pod č. j. OAM-0001108/DO-2026, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu obnovit stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu ze dne 6. 1. 2026, evidované pod č. j. OAM-0001108/DO-2026.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat ve vrácení jeho žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 6. 1. 2026 evidované pod č. j. OAM-0001108/DO-2026, jakožto nepřijatelné. Žalobce tvrdí, že takový postup žalovaného byl v rozporu s právem EU a představoval nezákonný zásah do jeho veřejných subjektivních práv.
2. Podle žalobních tvrzení se žalobce dne 6. 1. 2026 dostavil do Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině v Praze, kde podal žádost o dočasnou ochranu. Žalovaný mu žádost vrátil

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

s odůvodněním, že je nepřijatelná, neboť žalobce měl v minulosti udělenou dočasnou ochranu ve Slovenské republice. Žalobce tvrdí, že si ji však již zrušil.

3. Žalobce namítal, že § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*Lex Ukrajina*“), který vylučuje soudní přezkum rozhodnutí o nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu, je v rozporu s právem Evropské unie, konkrétně s čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES (dále jen „*směrnice o dočasné ochraně*“) a čl. 47 Listiny základních práv EU. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Soudního dvora EU (SDEU) ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 *Krasiliva*, který podle něj potvrzuje právo žadatele na účinný soudní prostředek nápravy proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
4. Žalobce poukázal na § 3 odst. 3 a § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina* s tím, že také tato právní úprava je v rozporu s právem EU a nelze ji aplikovat, má shodné důsledky jako § 5 odst. 1 písm. c) a d) *Lex Ukrajina*. Směrnice o dočasné ochraně v čl. 25 zakotvuje vzájemnou solidaritu mezi členskými státy, ovšem nevyplývá z ní, že by členské státy mohly zasílat Evropské komisi oznámení o hrozícím vyčerpání kapacit a že by tím získaly možnost odmítat žádosti o dočasnou ochranu. Oznámení podle § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* o hrozícím vyčerpání kapacit, které ČR učinila vůči Evropské komisi, je tak bezpředmětné; reakce na případné vyčerpání kapacit má vzejít ze strany orgánů EU, nikoli od členského státu.
5. Žalobce navrhl, aby soud prohlásil zásah žalovaného spočívající ve vrácení jeho žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné za nezákonný, zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti.
6. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě ji navrhl zamítnout jako nedůvodnou. Uvedl, že žádost žalobce o udělení dočasné ochrany byla vyhodnocena jako nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina*, jelikož žalobce je veden v systému TPD jako držitel dočasné ochrany ve Slovenské republice. Tuto skutečnost dokládá údaj „tp“ v rubrice „Type of protection“, který označuje platné povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany. Dále uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by umožňovaly udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny ani z důvodů zvláštního zřetele. Vzhledem k tomu, že žalobce požívá dočasnou ochranu v jiném členském státě, nebylo podle žalovaného možné jeho žádost v ČR přijmout. K námitce žalobce, že § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina* odporuje právu EU, shodně jako písm. d) téhož odstavce, žalovaný konstatoval, že postupoval v souladu se zákonem; ministr vnitra přitom učinil oznámení Evropské komisi, jak předpokládá § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina*. Žalovaný si je vědom judikatury Nejvyššího správního soudu, která dovozuje právo na tzv. sekundární pohyb držitelů dočasné ochrany v rámci EU. S tímto výkladem se však žalovaný neztotožňuje. Argumentuje, že takové právo nevyplývá ze směrnice o dočasné ochraně, a to ani implicitně.
7. Žalovaný rozebral jazykový, systematický i teleologický výklad směrnice o dočasné ochraně a dovodil, že členský stát má povinnost vydat povolení k pobytu pouze osobě, která dosud žádné takové oprávnění nezískala (právo primární volby). Výjimky, jako je sloučení rodiny nebo přemístění z kapacitních důvodů, jsou podle něj výslovně upraveny v člancích 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, a nelze je rozšiřovat výkladem. Žalovaný odmítl tezi Nejvyššího správního soudu, že právo na druhotný pohyb zakládá fakt, že se členské státy dohodly neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem, jedná se o politickou dohodu, dle níž nebudou

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

neoprávněně pobývajících držitelé dočasné ochrany předávání do členského státu poskytujícího dočasnou ochranu.

8. Žalovaný poukázal na aktuální prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, které podle jeho názoru potvrzuje, že žádosti o dočasnou ochranu mají být zamítnuty, pokud žadatel již požívá této ochrany v jiném členském státě. Citované recitály tohoto rozhodnutí podle žalovaného vylučují povinnost členského státu udělit dočasnou ochranu osobě, která již takové oprávnění získala jinde. Tyto recitály potvrzují, jaký význam dohodě o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně přikládají členské státy, což je stěžejní pro její výklad. Žalovaný shrnuje, že má za to, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je v souladu s unijním právem, a že byl oprávněn žádost žalobce vyhodnotit jako nepřijatelnou. Navrhuje soudu, aby uvážil položení předběžné otázky SDEU stran souladu § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina s právem EU.
9. Městský soud v Praze v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
10. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaný souhlasil, aby soud věc rozhodl bez nařízení jednání a žalobce s tímto postupem nevyjádřil nesouhlas, souhlasil proto konkludentně. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.
11. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož SDEU ve věci *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 Lex Ukrajina rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výluky podle uvedeného ustanovení. Soud žalobu shledává důvodnou.
12. Žalobce má za to, že již držitelem dočasné ochrany ve Slovenské republice není, žalovaný odkazuje na systém TPD, ve kterém je žalobce veden jako držitel dočasné ochrany. Tato skutečnost však není pro rozhodnutí soudu v této věci zcela klíčová.
13. Podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina *Ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z bromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
14. Podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže*
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

15. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně členské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR.
16. Podle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně, pokud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.
17. Soud přisvědčuje žalobci, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je (i nadále) rozporný s právem EU, shodně jako je tomu v případě písm. c) a d) téhož odstavce (dosud platných ustanovení). Jelikož závěry soudu vycházejí z judikatury Nejvyššího správního soudu k § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina, soud nejprve uvede argumentaci s tím související a následně se vyjádří k dotčené novele Lex Ukrajina.
18. SDEU se sice ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025 č. j. 5 Azs 273/2023-27, nebo ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42, anebo ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
19. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou i nadále v rozporu s recentní výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby podle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí č. 1“), právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by výluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
20. Žalovaný zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu s ohledem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že Prováděcí rozhodnutí č. 1 nemůže zakotvit právo sekundárního pohybu, když právo volby primárního státu vyplývá již ze směrnice o dočasné ochraně, a konečně že z upraveného recitálu prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „Prováděcí rozhodnutí č. 2“), vyplývá, že druhotný pohyb není evropskými předpisy předvídan, resp. dovolen.
21. Soud neshledává, že by závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže

neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala.

22. Žalovanému lze přisvědčit, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu podle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pouze pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí č. 1 i č. 2 se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřila v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin podle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za faktický následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně.
23. Žalovaný dovozuje neexistenci práva na druhotný pohyb z aktualizovaného znění recitálu Prováděcího rozhodnutí č. 2, konkrétně z recitálů (5) a (6).
24. Podle recitálu (5) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[v] *souvislosti s aktivací směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice {směrnice 2001/55/ES} na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přesouvají bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak*“.
25. Podle recitálu (6) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[s] *ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě*“.
26. Žalovaný je přesvědčený, že uvedená ustanovení *a priori* vylučují právo druhotného pohybu. Soud konstatuje, že recitály upřesňují, jak by mělo být Prováděcí rozhodnutí č. 1 interpretováno, ale výslovně nezakotvují, že by jednou udělená dočasná ochrana automaticky znamenala zákaz jejího poskytnutí v jiném členském státě. Recitál (6) lze interpretovat tak, že se tím aprobejme již SDEU přijatý závěr ve věci *Krasiliva*, že členské státy mohou odeprít dočasnou ochranu u osoby, která již disponuje dočasnou ochranou v jiném členském státě, přičemž se takto udělené dočasné ochrany nehodlá vzdát. Recitál (5) pak upřesňuje, že se výluka aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nevztahuje na osoby, které požívají dočasné ochrany v jiném členském státě, přičemž se bez povolení přesouvají na území jiného členského státu, což lze interpretovat tak, že se výluka čl. 11 nevztahuje na osoby, které požívají dočasnou ochranu v jednom členském státě, ale snaží se fakticky pobývat ve druhém členském státě. Ani v jednom recitálu se tudíž neřeší explicitně situace, které ovšem jsou průvodním jevem druhotných pohybů v ČR – tj. situace, kdy ukrajinský uprchlík již nepožívá výhod plynoucích z dočasné ochrany v určitém členském státě, protože se této ochrany sám vědomě vzdal, či mu byla ukončena jinak, načež si požádá o

udělení (v pořadí další) dočasné ochrany v ČR. Shora popsané situace se explicitně vyjadřují pouze k případům, které ovšem již dle judikatury SDEU i Nejvyššího správního soudu nebyly dovolené – tj. případy, kdy ukrajinský uprchlík se domáhá získání dočasné ochrany souběžně ve více členských státech.

27. Z Prováděcího rozhodnutí č. 2 ani z Lex Ukrajina tudíž nevyplývá závěr žalovaného, že ukrajinský uprchlík, který požádal o dočasnou ochranu v určitém členském státě EU, již může nadále úspěšně čerpat dočasnou ochranu výlučně v tomto členském státě. Byť žalovaný takto konstantně interpretuje § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, v rámci soudního přezkumu je mu tato interpretace opakovaně vytýkána jako vadná.
28. Soud konstatuje, že důvod pro vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina představuje sloučení a reformulaci důvodů podle písmen c) a d) téhož odstavce, avšak vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
29. Soudu není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. Nejvyšší správní soud tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí č. 1 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na uvedeném se nic nezměnilo, změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU.
30. Oznámení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení podle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak podotkl žalobce, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU – je tedy politickým aktem, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikatorních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav pak spočívá v tom, že § 3 odst. 3 Lex Ukrajina hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně o překročení kapacit.
31. Podle soudu § 3 odst. 3 Lex Ukrajina představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně – ze směrnice o dočasné ochraně neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 Lex Ukrajina ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než předvídá směrnice o dočasné ochraně. Ust. § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina lze považovat za zjevně diskriminační, neboť se má týkat selektivně jen těch žadatelů, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu.
32. Měl-li tedy zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (viz protokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy), pak k tomu z výše uvedených důvodů tímto způsobem dojít nemohlo.
33. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, která je plně aplikovatelná i na § 5 odst. 1

písm. f) Lex Ukrajina. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Lex Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasně či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Jelikož tyto závěry nezpochybňuje ani přijaté Prováděcí rozhodnutí č. 2, měl žalovaný v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobce aktuálně je či není držitelem dočasně ochrany v členském státě EU, kdy nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity. V této souvislosti je nutné dodat, že pokud v současnosti žalobce nedisponuje dočasnou ochranou členském státě EU, pak na něho nelze vztáhnout § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Cílem Lex Ukrajina podle soudu nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům přístup k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění, či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU. Obě tato řešení jsou přitom nežádoucí – nelze právní řád vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění v ČR, stejně jako není možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup nadto obchází dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Byť žalovaný uzavírá, že Lex Ukrajina i evropské předpisy zakládají pouze možnost opětovně si požádat o dočasnou ochranu v členském státě, v němž již v minulosti byla dočasná ochrana udělena, tento závěr žalovaného nevyplývá ze shora uvedených předpisů, ani není opodstatněný v teleologické rovině.

34. Po případném seznání, že žalobce v současnosti stále disponuje dočasnou ochranou členského státu EU, měl žalovaný ověřit, zda tento stát nespojuje s přiznáním dočasně ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasně ochrany v členském státě EU analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina, a pokud by tomu tak nebylo, pak žalobce poučit o možnosti zneplatnění své případně existující dočasně ochrany v něm, jelikož není v souladu s právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Žalovaný tak neučinil, postupoval proto nezákonně.
35. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovit stav před označením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
36. Žalovaný je proto povinen v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu ověřit, zda žalobce disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která zároveň v daném hostitelském státě nezanikne *ex lege* analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina. Pokud žalobce nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný přijmout jeho žádost o dočasnou ochranu. Jestliže naopak bude žalobce disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina, pak je třeba žalobce náležitě poučit o jeho právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasně ochrany v ČR, pokud by tak žalobce neučinil. Za dané procesní situace soud neshledal důvod, aby pokládal předběžné otázky SDEU stran souladu § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina s právem EU.

37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, žádné náklady spojené se soudním řízením mu soud nepřiznal, neboť tento je netvrdil a ani nedoložil, přičemž od soudního poplatku byl osvobozen ex lege podle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. dubna 2026

Mgr. Iveta Postulková v. r.
samosoudkyně